

Tehillim-Psalms for the Ages (Chapter 25-Part II)

11/13/13

Rabbi Shmuel Silber

rabbisilber@suburbanorthodox.org

1. תהלים פרק כה

א לְדוֹד אֱלֹהֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֲשָׂא: ב אֱלֹהֵי בְךָ בִּטְחַחְתִּי אֶל־אֲבוֹשָׁה אֶל־יַעֲלֶצּוּ אֵיכֵי לִי: ג גַּם כָּל־קוֹיֶךָ לֹא יִבְשׁוּ יִבְשׁוּ הַבּוֹגְדִים רִיקָם: ד דְּרַכִּיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי אַרְחוֹתֶיךָ לְמַדְנִי: ה הַדְרִיכֵנִי בְּאֲמַתְךָ | וְלַמְדַּנִּי כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹתָךְ קוֹיִתִּי כָּל־הַיּוֹם: ו זָכַר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסֶדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: ז חֲטָאוֹת נַעֲוִי | וּפִשְׁעֵי אֶל־תִּזְכֹּר כַּחֲסֶדֶךָ זָכַר־לִי־אַתָּה לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה: ח טוֹב וַיִּשָּׁר יְהוָה עַל־פְּנֵי יוֹרֵה חֲטָאִים בְּדַרְךָ: ט יִדְרֶךְ עֲנוּיִם בְּמִשְׁפָּט וַיְלַמֵּד עֲנוּיִם דְּרָכּוֹ: י כָּל־אַרְחוֹת יְהוָה חֶסֶד וְאֱמֶת לְנַצְרֵי כְרִיתוֹ וְעַדְתּוֹ: יא לְמַעַן־שָׁמַךְ יְהוָה וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵי כִּי רַב־הוּא: יב מִי זֶה הָאִישׁ יֵרָא יְהוָה יוֹרְנוּ בְּדַרְךָ יִבְחָר: יג נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תִּלְוֶן וְזָרְעוֹ יִירֹשׁ אֶרֶץ: יד סוֹד יְהוָה לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לַהֹדִיעִם: טו עֵינֵי תָמִיד אֶל־יְהוָה כִּי הוּא־יּוֹצֵא מִרְשַׁת רַגְלִי: טז פְּנֵה־אֵלַי וַחֲנֹנִי כִּי־יִחַיד וְעֲנֵי אָנֹכִי: יז צְרוֹת לִבִּי הִרְחִיבוּ מִמַּצּוֹקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי: יח רָאֵה־עֲנִי וְעֲמִלִי וְשָׂא לְכָל־חַטָּאוֹתַי: יט רָאֵה אוֹיְבֵי כִּי־רַבּוּ וּשְׂנֵאת חַמְסֵ שְׂנְאוּנֵי: כ שְׁמֵרָה נַפְשִׁי וְהַצִּלֵּנִי אֶל־אֲבוֹשׁ כִּי־חָסִיתִי בְךָ: כא תַּם־וַיִּשָּׁר יִצְרוּנִי כִּי קוֹיִתֶךָ: כב פְּדֵה־אֱלֹהִים אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו:

1. Of David. To You, O Lord, I will lift up my soul. 2. My God, I trusted in You; let me not be ashamed. Nor shall my enemies rejoice over me. 3. Neither shall any of those who hope for You be ashamed; let those who betray [to the extent of] destitution be ashamed. 4. O Lord, let me know Your ways; teach me Your paths. 5. Direct me with Your truth and teach me, for You are the God of my salvation; I hope for You all day long. 6. Remember Your mercies, O Lord, and Your kindnesses, for they have been since time immemorial. 7. The sins of my youth and my transgressions, do not remember; what is worthy of Your kindness, You remember for me, for the sake of Your goodness, O Lord. 8. The Lord is good and upright; therefore, He leads sinners on the road. 9. He leads the humble with just rules and He teaches the humble His way. 10. All the Lord's ways are kindness and truth for those who keep His covenant and His testimonies. 11. For Your name's sake, O Lord, You shall forgive my iniquity, for it is great. 12. Who is this man who fears the Lord? He will guide him on the road that he chooses. 13. His soul shall abide in prosperity, and his seed shall inherit the earth. 14. **The secret of the Lord is with those who fear Him, and His covenant is to let them know [it].** 15. My eyes are always to God for He will take my feet out of the net. 16. Turn to me and be gracious to me, for I am alone and poor. 17. The troubles of my heart have increased; deliver me from my straits. 18. See my affliction and my toil, and forgive all my sins. 19. See my enemies for they have increased, and they hate me with unjust hatred. 20. Guard my soul and save me; let me not be shamed for I have taken refuge in You. 21. Sincerity and uprightness shall guard me, for I have hoped for You. 22. O God, redeem Israel from all its troubles.

Approach #1:

2. זרע יעקב פרק כה פסוק יד

לומר "זל צדיק וטוב לו צדיק בן צדיק" : (יד) סו"ד ה' בגי' ע' ה' ל' ע' שנים של תורה ליריאתו הוא מגלה סודות התורה ורזי' וזולת זה החושך של הקליפת יבשת ממנו לכל ישיג ונתן טעם לזה כי וברייתו להודיעם בהיות שע"כ

3. שמות רבה (וילנא) פרשת תרומה פרשה לג סימן א

ויש לך מקח שמי שמכרו נמכר עמו אמר הקדוש ברוך הוא לישראל מכרתי לכם תורתי כביכול נמכרתי עמה שנאמר ויקחו לי תרומה, משל למלך שהיה לו בת יחידה בא אחד מן המלכים ונטלה ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו אמר לו בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך אלא זו טובה עשה לי שכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי, כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש.

Approach #2:

4. אבן עזרא תהלים פרק כה פסוק יד

(יד) סוד – סודות האלהים לא יתגלו כי אם ליראיו ...

5. אלשיך על תהלים פרק כה פסוק יד

(יד) סוד ה' ליריאיו כו' ... יאמר ראו נא מה גדול חשק ה' להיטיב ליראיו, כי הלא מגלה להם סודו לשיהיו רצויים לפניו, והוא ענין משה ששאל (שמות לג יג) הודיעני נא את דרכיך למען אמצא חן בעיניך, בעת היותנו חוץ מרצונך, ויעש כן שגלה סוד ה' בשביל יראיו שימצאו חן לפניו שהוא הי"ג מדות. ולא בלבד הודיעו הסוד, כי אם גם ובריתו צוה להודיעם באומרו הנה אנכי כורת ברית (שם לד י), כמו שאמרו ז"ל (ראש השנה יז ב) ברית כרותה לי"ג מדות שאינם חוזרות ריקם:

6. שמות פרק לג

יג ועתה אִם־נָא מְצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הוֹדַעֲנִי נָא אֶת־דְּרֹכֶיךָ וְאֶדְעֶךָ לְמַעַן אֲמַצְא־חֵן בְּעֵינֶיךָ וְרָאָה כִּי עֲמֶנּוּ הַגּוֹי הַזֶּה:

13. And now, if I have indeed found favor in Your eyes, pray let me know Your ways, so that I may know You, so that I may find favor in Your eyes; and consider that this nation is Your people."

7. רש"י שמות פרק לג פסוק יג

ואדעך למען אמצא חן בעיניך – ואדע בזו מדת תגמולך מה היא מליאת חן שמלאתי בעיניך, ופחרון למען אמצא חן, למען אכיר כמה שכר מליאת החן:

8. Rabbi Samson Raphael Hirsch (Exodus 33:13) 'ועתה וגו'. And now, to be able to lead this people in the immediate future according to my own acumen, I require, first of all, a cognizance which I still lack. I require a knowledge of 'דרכי וגו'. It does not say 'דרכיך' nor 'דרכיך' but 'דרכיך', the diversity of the ways of God in their uniformity. I lack the understanding of how, in the manifold diversity of all Thy ways, Thou still followest the one same goal. In this special instance: how, in the now apparently altered leadership of the people, Thou hast not given up Thine original intention towards them, but surely wish to see this one goal pursued and reached also on this different path. But I require this insight into the "uniformity of the multiformity" of the ways of God, ואדעך, so that I remain clear as to Thine intentions, 'למען אמצא וגו', so that I can go on showing myself worthy of Thine approval, so that I can justify the trust which Thou hast placed in me, and can accomplish the mission that Thou hast given me, which can be no other than to lead this people in accordance with Thine intentions. 'וראה וגו'. And this request,

.. In spite of their imperfections which have now become apparent, surely the purpose for which Thou hadst designed them is not lost. Even in their present altered relationship to Thee, they are surely to proceed towards the accomplishment of this purpose.

Approach #3:

9. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז עמוד א

ואמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: שלשה דברים בקש משה מלפני הקדוש ברוך הוא ונתן לו; בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו, שנאמר: הלא בלכתך עמנו, בקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם ונתן לו, שנאמר: ונפלינו אני ועמך, בקש להודיעו דרכיו של הקדוש ברוך הוא ונתן לו, שנאמר: הודיעני נא את דרכיך; אמר לפניו: רבוננו של עולם! מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו?

10. מלבי"ם תהלים פרק כה פסוק יד

(יד) סוד, מפרש נגד מ"ש נפשו בטוב תלין אומר שענין זה של נצחיות הנפש ועדונה לעוה"ב הוא סוד ה' ליראיו, שהם יודעים סוד הנפש וענינה ושיפה קורת רוח אחת בעוה"ב מכל חיי העוה"ו, ונגד מ"ש וזרעו יירש ארץ, מפרש ובריתו להודיעם שע"ז יודיע ה' ליראיו בריתו, כמו שכרת ברית עם האבות שיירשו בניו את הארץ ועם דוד שלא תופסק המלכות מזרעו:

Approach #3:

11. Rabbi Samson Raphael Hirsch (Genesis 10:9)

human beings. Related roots are זוד, סוד, צוד. זוד is the hidden intention for a deed, not the deed itself, but the resolution to do it, which remains hidden until it is carried out. If altogether the intention only is taken which is to be kept as such for some time, or if its motives are never to be revealed, then it becomes סוד, secret. סוד, secrecy is something which is never really appropriate in human circles. Only the סוד of God is good. If amongst men something has to be kept בסוד then either the person himself, or that which is to be kept secret, or the surroundings must be bad. Especially public life, the rule of the ruler — and here, we are at the cradle of Kingship — is never honoured by סוד. Secret politics, according to the Jewish idea, are bad politics. חקור דבר it says in Prov. XXV,2, the honour of Kings is חקור דבר when all their doings are so clear and transparent that everybody can fathom them. Publicity, openness, is the touch-stone for the doings of rulers. Only of God does it say, כבוד אלקים הסתר דבר, the inscrutability of His Rule is for men the seal of His greatness. Now צוד is a זוד, something resolved בודון, kept בסוד, and at the right moment bursts forth with sudden violence (צ). That is also what מצודה, fortified castles were originally, nests of robbers, and traps, isolated places in which tyrants locked themselves up in safety and at opportune times burst forth to plunder.